

Voorgesteld besluit

Het algemeen bestuur wordt voorgesteld:

1. a. het besluit tot wijziging van de belastingtarieven vast te stellen, conform het bij dit voorstel gevoegde ontwerp (DM1312673), inhoudende de aanpassing van de belastingtarieven in:
 - de Verordening watersysteemheffing Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2009;
 - de Verordening verontreinigingsheffing Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2010;
 - de Verordening zuiveringsheffing Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2017;b. de datum met ingang van van welke de bepalingen van dit besluit in aanmerking worden genomen, te bepalen op 1 januari 2018;
2. de 1e begrotingswijziging 2018 vast te stellen, met als (financiële) consequentie dat de belastingopbrengsten met € 1,747 mln. naar boven worden bijgesteld, van € 117,136 mln. naar € 118,883 mln;
3. in samenhang met het bepaalde onder 2. tevens de totale dotatie aan de reserves met € 1,747 mln. te verhogen, van € 1,589 mln. naar € 3,336 mln.

Toelichting

Met dit voorstel worden de tarieven waterschapsbelastingen 2018 ter vaststelling aangeboden. Deze tarieven zijn in het ontwerp-besluit als wijziging verordeningen watersysteemheffing, zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing verwerkt (zie bijlage 1).

De gewijzigde tarieven zijn de afgelopen jaren gebaseerd op de belastingopbrengsten uit de begrotingen zoals door uw bestuur in de maand november zijn vast gesteld. Voor de zuiveringsheffing is ook dit jaar het voorgestelde tarief gebaseerd op de door uw bestuur op 8 november jl. in de begroting vastgestelde belastingopbrengst. Voor de watersysteemheffing wordt u, conform de toezegging bij de behandeling van de begroting in de commissievergadering van 10 oktober, een aantal scenario's aangeboden voor tariefstelling 2018. Een eerste aanzet tot deze scenario's heeft u al ontvangen bij de behandeling van de ontwerp-Begroting 2018.

De scenario's zijn toegezegd omdat wij nog niet kostendekkend zijn, streven naar een gelijkmatige tariefsopbouw en tevens een weerstandscapaciteit nastreven die past bij de omvang en onze benadering van de risico's. Een belangrijk aspect daarbij is ook dat ons waterschap de kosten en opbrengsten per belastingcategorie blijven verrekenen. Kruissubsidiëring is niet wenselijk. In 2017 is hiervoor de kostentoedelingsverordening geactualiseerd en wordt op 8 november ook de beleidsnota Weerstandsvermogen, risicomanagement, reserves en voorzieningen in gewijzigde vorm ter besluitvorming aan het algemeen bestuur aangeboden.

In dit voorstel worden de scenario's en de consequenties van de tariefstelling op de belastingopbrengsten en de reserves nader uitgewerkt en toegelicht. De scenario's zijn:

1. kostendekkendheid van de tarieven in 1 jaar voor WSH en groeimodel voor ZH;
2. doorrekening op basis de in de begroting 2018 opgenomen belastingopbrengsten;
3. in 3 jaar groeien naar kostendekkende tarieven voor WSH en groeimodel voor ZH;
4. in 5 jaar groeien naar kostendekkende tarieven voor WSH en groeimodel voor ZH.

De scenario's en de effecten voor de belastingplichtigen zijn uitgewerkt en nader toegelicht in bijlage 3.

Het college heeft uit de alternatieven een voorkeur voor scenario 3. De uitkomsten van deze tariefstelling zijn verwerkt in het voorgestelde besluit en de bijgevoegde begrotingswijziging. Indien u als algemeen bestuur de voorkeur heeft voor een ander scenario of nog aanvullende mogelijkheden wenst dan zal dat een doorwerking hebben naar de betreffende belastingverordening en de nu voorgestelde begrotingswijziging.

De keuze van het college is gebaseerd op de effecten die de verschillende scenario's hebben op de gelijkmatige ontwikkeling van de tarieven, de kostendekkendheid van de tarieven en daarmee op de ontwikkeling van de reserves. In onderstaande tabel zijn aan deze effecten een beoordeling toegekend.

Beoordeling scenario's	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3	Scenario 4
Gelijkmatige tariefsontwikkeling	-/-	+	+/+	+/+
Opbouw egalisereserve per categorie (bandbreedte -20% tot +20%)	+/+	-	+	-/-
Opbouw totale egalisereserve (bandbreedte 0% tot 5%)	+/+	-	+	-/-

In bovenstaande tabel 'scoort' scenario 3 op alle punten positief. De ontwikkeling van de tarieven verloopt gelijkmatiger dan bij scenario's 1 en 2. Doordat het tarief bij scenario 3 sneller dan bij scenario 4 kostendekkend wordt is het realistischer om binnen de gestelde termijn de egalisereserves per categorie binnen de bandbreedtes te brengen.

Voorgestelde tarieven (scenario 3)

	Begroting 2017 vastgesteld	Begroting 2018 kosten-dekkend	Begroting 2018 voorgesteld (scenario 3)	Ontwikkeling (2018/2017)
Watersysteemheffing ingezetenen (per huishouden)	€ 70,23	€ 76,26	€ 72,24	102,86%
Watersysteemheffing ongebouwd (per hectare)	€ 75,42	€ 100,42	€ 83,75	111,05%
Watersysteemheffing wegen (per hectare)	€ 150,84	€ 200,83	€ 167,50	111,05%
Watersysteemheffing natuur (per hectare)	€ 5,47	€ 5,53	€ 5,49	100,35%
Watersysteemheffing gebouwd (per € 2.500 WOZ)	€ 0,65	€ 0,67	€ 0,66	101,12%
Watersysteemheffing gebouwd (van de WOZ)	0,0262%	0,0269%	0,0263%	101,12%
Zuiveringsheffing / Verontreinigingsheffing (per ve)	€ 64,08	€ 59,31	€ 65,80	102,69%

Behoudens de categorie Ongebouwd stijgen de belastingtarieven over de gehele linie minder dan 3%. De grotere stijging bij Ongebouwd wordt veroorzaakt door de aanpassing van de kostentoedelingsverordening waarin het kostentoedelingspercentage voor Ongebouwd stijgt van 8,8% tot 9,9% (een stijging van 12,5%). Voor de categorieën Natuur en Gebouwd is de stijging van het tarief kleiner doordat de groei van het belastingdraagvlak een nivellerende werking heeft. Het tarief voor de Zuiveringsheffing is hoger dan kostendekkend om te sparen voor de rwzi Utrecht.

Het college kiest voor bovenstaande tariefstelling voor 2018 omdat hiermee de lijn van geleidelijke groei naar kostendekkendheid van de tarieven en gelijkmatige kostenontwikkeling voor de belastingbetaler wordt voortgezet. De stijging van de toegerekende kosten en de lage stand van de reserves leiden tot een keuze voor een grotere stijging van het tarief voor Ongebouwd; meer aan de reserve onttrekken om het tarief te dempen past niet in onze lijn om toe te groeien naar kostendekkendheid.

Scenario 3 houdt in dat de stap naar kostendekkendheid wordt verdeeld over 3 jaar. Voor bijvoorbeeld de categorie Ongebouwd geldt daarom dat ook voor 2019 en 2020 met tariefstijgingen van ongeveer 11% rekening moet worden gehouden, afgezien van eventuele kostenontwikkelingen. Rekening houdend met de doorwerking van het herstel van de huizenmarkt zal dit, bij een herziening van de kostentoedelingsverordening voor 2020, leiden tot een tarief Ongebouwd dat hoger is dan kostendekkend. Uitgaande van die ontwikkeling zou vanaf 2020 de reserve Ongebouwd weer kunnen worden aangevuld.

Effect scenario 3 voor de belastingplichtigen:

	Vastgesteld 2017	Voorstel 2018 (scenario 3)	Ontwikkeling 2018/2017
1. Eénpersoonshuishouden met eigen woning*	€ 186	€ 194	104,1%
2. Eénpersoonshuishouden zonder eigen woning	€ 134	€ 138	102,8%
3. Méépersoonshuishouden met eigen woning*	€ 343	€ 358	104,3%
4. Méépersoonshuishouden zonder eigen woning	€ 134	€ 138	102,8%
5. Agrarisch bedrijf*	€ 3.807	€ 4.155	109,2%

* De waarde van de eigen woning en het bedrijf is in het rekenvoorbeeld tussen 2016 en 2017 met 6,4% verhoogd

Met de voorgestelde tarieven is de procentuele stijging van de lasten, met uitzondering van eigenaren ongebouwd, per categorie gemiddeld minder dan 5%. In het rekenvoorbeeld is de stijging van de lasten voor een Agrarisch bedrijf 9,2%. Dit is niet alleen toe te schrijven aan de stijging van het tarief voor Ongebouwd maar ook aan de stijging van de waarde gebouwde onroerende zaak. Ondanks een min of meer gelijkblijvend tarief voor Gebouwd stijgt daardoor toch de bijdrage voor die categorie. Door datzelfde effect is de stijging voor de huishoudens met een eigen woning ook groter dan de huishoudens zonder eigen woning. Een specificatie van bovenstaande rekenvoorbeelden is terug te vinden in bijlage 3.

Begrotingswijziging en het effect op reserves:

Het voorgestelde scenario 3 leidt tot andere belastingopbrengsten dan in de begroting van 2018 zijn opgenomen. Ook de ontwikkeling van de reservepositie wijkt daardoor af ten opzichte van de vastgestelde begroting 2018. Daarom wordt het algemeen bestuur in het voorgestelde besluit bij de punten 2 en 3 ook gevraagd om de 1^e Begrotingswijziging 2018 vast te stellen. Onderstaand treft u een tabel opgenomen met de verschillen voor de belastingopbrengsten en de mutaties van de reserves die tot de 1^e Begrotingswijziging 2018 leiden.

<u>Belastingopbrengsten</u>	Belasting- opbrengst ontwerp- Begroting	Belasting- opbrengst ontwerp- scenario 3	1e BW Belasting- opbrengst	
Watersysteemheffing ingezetenen	21.905.010	21.846.719	58.291-	lagere opbrengst
Watersysteemheffing overig ongebouwd	4.824.471	4.882.757	58.286	hogere opbrengst
Watersysteemheffing natuur	53.689	58.727	5.038	hogere opbrengst
Watersysteemheffing gebouwd	27.763.526	29.505.183	1.741.657	hogere opbrengst
Zuiveringsheffing	62.589.758	62.589.758	-	-
Totaal belastingopbrengsten	117.136.454	118.883.144	1.746.690	hogere opbrengst

<u>Mutaties reserves</u>	Mutatie reserve ontwerp- Begroting	Mutatie reserve ontwerp- scenario 3	1e BW Mutatie reserve	
Watersysteemheffing ingezetenen	1.157.375-	1.215.666-	58.291-	hogere onttrekking
Watersysteemheffing overig ongebouwd	1.029.827-	971.541-	58.286	lagere onttrekking
Watersysteemheffing natuur	5.446-	407-	5.038	lagere onttrekking
Watersysteemheffing gebouwd	2.394.977-	653.320-	1.741.657	lagere onttrekking
Zuiveringsheffing	6.177.053	6.177.053	-	-
Totaal mutatie reserves	1.589.429	3.336.119	1.746.690	hogere toevoeging

Door vaststelling van de nieuwe Beleidsnota Weerstandsvermogen, risicomanagement, reserves en voorzieningen wordt er bij de jaarrekening van 2017 een verandering in de structuur van de reserves doorgevoerd. Daarbij wordt de huidige algemene reserve gesplitst naar twee algemene reserves: één voor de watersysteemheffing en één voor de zuiveringsheffing. Daarnaast worden voor beide heffingen aparte tariefsegalisatiereserves gevormd. Het voorstel van het college voor de tarieven zorgt ervoor

dat deze voor de watersysteemheffing in 3 jaar toegroeien naar kostendekkend. Daarmee wordt invulling gegeven aan het streven om de reserves binnen 6 jaar binnen de bandbreedtes uit de genoemde beleidsnota te krijgen. In bijlage 4 is een overzicht van de ontwikkeling van de reserves opgenomen met daarbij de prognose van de stand van de egalisatiereserve per belastingcategorie ultimo 2018.

Kaders

Artikel 110,113 en hoofdstuk XVIIb van de Waterschapswet, hoofdstuk 6 paragraaf 2 van het Waterschapsbesluit en hoofdstuk 7 van de Waterwet.

Financiële aspecten

De voorgestelde tarieven leiden voor de watersysteemheffing tot hogere belastingopbrengsten en lagere onttrekkingen aan reserves. Voor deze afwijkingen ten opzichte van de ontwerp-Begroting 2018 wordt voorgesteld een 1^e Begrotingswijziging 2018 door te voeren.

Communicatie aspecten

Na de vaststelling van de begroting en de belastingtarieven wordt een persbericht uitgedaan en er wordt een bijsluit bij de belastingaanslagen opgesteld.

MVO aspecten

Dit bestuursvoorstel betreft het vaststellen van de belastingtarieven voor 2018 en zorgt daarmee feitelijk voor de dekking van de uitvoering van de waterschapstaken zoals in de ontwerp-Begroting 2018 is opgenomen. Binnen die uitvoering wordt invulling gegeven aan de MVO-aspecten.

Bijlagen

1. Ontwerp-besluit wijziging verordeningen watersysteemheffing, zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing (DM 1312673)
2. Toelichting op de wijze van de totstandkoming van tarieven (DM 1315340)
3. Scenario's belastingtarieven 2018 (DM 1315034)
4. Specificatie tariefsopbouw 2018 (DM 1315406)
 - Tarief 2018: opbouw en ontwikkeling
 - Effecten voor belastingplichtigen
 - Ontwikkeling reservepositie
5. 1^e Begrotingswijziging 2018 (DM 1315521)
6. Aanvullende informatie n.a.v. behandeling in commissie BMZ 14 november 2017 (DM 1325626)